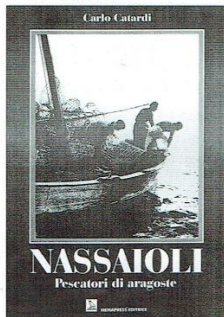

SOM

llibres

Nansaires

La vida i el treball són els aspectes que, inicialment, et captiven de l'obra de Carlo Catardi. *Nassaioli. Pescatori di aragoste*. Nemiapress Editrice. L'Alguer 2002.

En aquesta novel·la, l'autor ens narra en tercera persona, des de la memòria d'un infant de vuit anys, la seva pròpia vivència dalt d'una barca. És a partir d'aquí que ens fa conèixer l'aspecte social del desenvolupament diari de la tasca dels pescadors de llogosta algueresos, tot fent-nos volar en el temps, a més de deixar constància del seu efecte i de la seva admiració per aquells que, amb el seu treball, van honorar la "Barceloneta" de Sardenya.

Així doncs, ens permet fer un recorregut des d'aquell llunyà juliol de 1933 (en què tingué lloc el seu bateig marítim) fins als nostres dies, amb el seu retorn a l'Alguer i el retrobament al port amb l'actual barca de pesca.

Durant la passejada, ens permet descobrir el paper de l'illeta del Mal de Ventre en la vida d'aquests pescadors, la seva devoció per Nostra Senyora de Vallverd, els seus menjars, l'origen de la barca i el treball del calafat, les vicissituds, els noms i sobrenoms dels pescadors, els

naufregis, el transport a Marsella i a Barcelona, els vents i les tempestes, l'illor Català, la cloenda de la temporada i el repartiment dels guanys, els estralls de la segona guerra mundial...

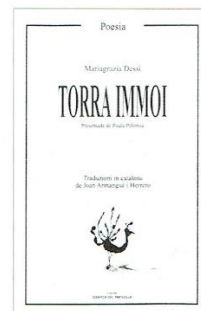
Finalment exposa que la necessitat de sobreviure comportà un sojorn a la veïna població de l'Argentiera i que la dedicació al treball miner fou una dura experiència. La tornada a l'Alguer suposà la reparació de la barca, el fi de la guerra i el retorn al mar, encara que l'entrada en el cos de la policia financera l'allunyà de l'activitat pesquera, però li permeté de retrobar vells companys i amics, propis i del seu pare.

Certament aquesta obra de Catardi és una fascinant lligó respecte les arts de la pesca, la meteorologia i la geografia, per a les noves generacions, però també és un episodi de la història de l'Alguer i de Sardenya que cal conèixer, sobretot si tenim en compte la informació que ens aporta respecte a la manera de viure i de treballar de l'època, a la vegada que és un homenatge als mariners algueresos, de Bosa, de Càller, de Porto Torres, de Stintino...

Ens consta que actualment, s'està preparant l'edició en llenguatge vernacle de *Nansaires*; edició que esperem i desitgem de poder trobar a les nostres llibreries, com a palesa mostra d'una normal relació socio-econòmica-cultural (com seria desitjable) entre les comunitats d'identica parla. Esperem-ho.

Torna ara

Al barceloní Palau Robert tingué lloc, aquesta darrera tardor, la presentació del llibre de Mariagrazia Dessì. *Torra immoi*. Grafica del Parteolla. Dolianova. 2002. Es tracta d'un recull de poesia en edició trilingüe: sard, italià i català; la traducció a la nostra llengua ha estat a cura de Joan Armangué.

Hem d'esmentar que a Catalunya de poetes algueresos n'hem sentit diversos (Arca, Bal·lero de Cândia, Canu, Cao, Carboni, Caria, Catardi, Coronzu, Manunta, Sari...) però, de sards, no gaires. La pròpia illa de Sardenya té quelcom de poesia. En el seu ancestral aïllament, el vent que l'assota tot deixant els arbres com a versos i les muntanyes com a imatges per descriure, en són una mostra.

L'obra de Mariagrazia Dessì té aquesta identitat d'arrelament a la terra. La seva poesia està escrita entre els núvols, les roques i les aigües transparents del mar de Sardenya. Ella, com l'infant alletat per la mare, utilitza la llengua pròpia amb tota la frescor i el so i la força natural de cadascuna de les paraules.

En els seus versos hi trobem la mida justa, la paraula adequada, com a palesa mostra de la seva maduresa poètica. Per valorar els seus poemes, però, no hi ha res millor que llegir-los diverses vegades. És per això que d'aquest recull posem a la vostra consideració:

Escoltant "Funtana frisca"

El vent va obrir-te les finestres

i Ella va sortir volant.

Damunt dels núvols

es poden vèncer

les ones del mar

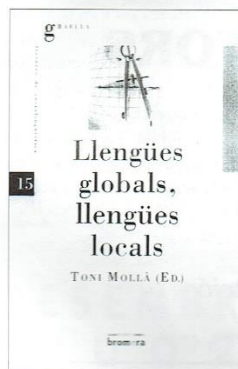
els cims de les muntanyes.

Jo l'havia vista de passada

vestida
de magrana lluent
un dia de festa;
de vent queixós
en una tomba d'esperança;
de llum esqueixada
en un bosc de silenci;
d'espurnes que dansen
en un foc d'espera;
de crits d'òliba
en una nit màgica;
de molles endurides
en una taula de misèria.
Jo per joia o per tristesa
com una nena
vaig seguir-la cantant.
Ara fins i tot puc tocar-la
quieta i sorprenent
en aquesta font fresca.

Llengües globals, llengües locals

La Unió Europea declarà el 2001 Any Europeu de les Llengües i, certament, la pluralitat lingüística és l'àmbit que planteja un dels majors obstacles per a la construcció d'una Europa unida. Cal recordar, però, que —a més a més— els estats europeus plurilingües no han canviat gaire les seves polítiques de resoldre la diversitat lingüística. Sense anar més lluny, nosaltres en tenim un bon exemple.

També en aquest terreny, la globalització, la cultura audiovisual, l'economia i internet estant marcant la pauta. De tot plegat ens en parla el llibre: *Llengües globals, llengües locals*. Graella, 15. Edicions Bromera, Alzira 2002, a cura de Toni Mollà.

Aquesta obra recull les intervencions de Jesús Tusón (El valor de la diversitat en la comunicació global), Joan Borella (Llengües globals i llengües locals: una mirada des de l'àmbit de la comunicació audiovisual), Laura Santamaria (La intervenció cultural entre llengües globals i locals), Luis Àngel Fernández Hermana (Les llengües a la xarxa), Pau Rausell Köster (Economia de la llengua) i Miquel Strubell (L'Establiment d'una política lingüística europea), en ocasió de les X Jornades de Sociolingüística d'Alcoi.

La seva lectura ens invita a la reflexió i a la presa de posició davant els factors que marginen les necessitats culturals. Les noves tecnologies no tenen en consideració les llengües minoritzades, conseqüentment cal reclamar la presència de la nostra llengua en la nova societat de la comunicació.

L'administració pública hi té molt a dir, però també cal una conscienciació de les persones i el ferm manteniment individual i col·lectiu d'una posició que, diàriament, generi recursos per tal que la nostra llengua no perdi la seva riquesa.

Fil a l'agulla, senyors!

JOAN GALA

Revista Valenciana de Folclore

L'Associació d'estudis folclòrics Grup Alacant, acaba d'editar la Revista Valenciana de folclore número 2, corresponent a aquest any, que conté tota una sèrie d'interessants treballs versats en el folklore del País Valencià. Aital revista té un format de llibre de 190 pàgines amb una munió de treballs.

Destaquem un dossier especial dedicat a la Festa d'Elx que es celebra cada any en aquesta població alacantina de la comarca del Baix Vinalopó, una Festa que ha estat proclamada Patrimoni de la Humanitat per part de la UNESCO i que es desenvolupa anyalment per la Mare de Déu d'agost des del 1625, encara que la tradició oral la fa més antiga, considerant-la immemorial.

En la revista que comentem hi trobem una bona munió de treballs àmpliament explicatius de la Festa, entre altres temes, tots ells molt importants i interessants:

El joc popular. Cultura del poble. Les danses dels pastoretos i de les pastoretetes de Vila-real. Escola bolera a Xàtiva? Els orígens de la devoció a Sant Jordi a Alcoi. El menjar i la festa a Morella. Fa molt poc lo que fila, però més poc lo que mira: filar llana a les muntanyes del Maestrat. Proposta de tipificació de les manufactures amb espart (Stipa tenacissima L.) al territori valencià. Sobre dues versions valencianes del romanç català La porquerola. Les cançons de batre de Callosa d'en Sarrià. Mallorquins i garruts. Una introducció a l'estudi antropològic de la repoblació mallorquina del sud valencià a través de la tradició oral. La indumentària tradicional dels segles XVIII i XIX en la festa de les Fogueres de Sant Joan...

Conjuntament, és un ampli ventall de diverses tradicions, molt ben comentades i explicades.

Som 37

www.garonuna.com